

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیم‌سال دوم تحصیلی ۹۵-۹۴
رشته فقه و روی مهر ۹۲

مهر مدرسه

ردیف:		
صورتی: ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۴	ساعت پایانی: ۷۰ دقیقه
نمره‌نویسی: ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۶	ساعت پایانی: ۸۰ دقیقه
شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حرف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حرف

کدامتان:	۳۹۴۲/۱۰
تاریخ:	۱۳۹۵/۰۳/۱۳
عنوان:	فقه ۱۰
کتاب:	مکاسب شیخ انصاری
موضوع:	جلد اول: از ابتدای المسأله الثالیه عشره (الف) من النوع الرابع معاً بحرم الاکتساب به لکنه عملاً محرماً فی نفسه تا پایان جلد اول (ص ۲۸۴-۲۸۵) و جلد دوم: از ابتدای کتاب تا مسأله الثالیه (ما یاخذها السلطان) من خاتمه النوع الخامس (ص ۲۰۰-۷) به استثنای المسأله السادسه عشره (القیاده) (ص ۳۸۵) المسأله السابعه عشره (القیاده) (ص ۱۰-۳) و المسأله الحادیه العشرون (المدح من لا یستحق المدح) الی المسأله الثمانه و العشرون (الجزا) (ص ۱۲۲-۵۱) و المسأله الاولى من خاتمه نوع الخامس (ربع المصحف) (ص ۱۶۴-۱۵۵)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرسه علی: شهرستان: استان:

۱- دلالت روایت «أجر المغنیة التي تزف العرائس لیس به بأس، لیست بالتی یدخل علیها الرجال» بر این نکته که «حرمة الغناء منوط بما یقصد منه» به چه کیفیتی می‌باشد؟ ج ۱ ص ۳۰۵

۰/۵

- الف. نص
- ب. ظاهر
- ج. مفهوم
- د. دلالت التزامی

۲- گناه غیبت را از مصادیق کدام گناه کبیره می‌توان به شمار آورد؟ ج ۱ ص ۳۱۸

۰/۵

- الف. بهتان
- ب. کذب
- ج. خیانت
- د. سب

۳- نام کسی که از امور پنهانی در آینده خبر می‌دهد، چیست؟ ج ۲ ص ۳۹

۰/۵

- الف. کاهن
- ب. قائف
- ج. کذاب
- د. عراف

۴- «لعب» و «لغو» در صورتی که مترادف با معنای «لهو» لحاظ نشوند، طبق قول آقای به ترتیب چه حکمی دارند؟ ج ۲ ص ۴۸ و ۴۹

۰/۵

- الف. کراهت - کراهت
- ب. حرمت - حرمت
- ج. کراهت - حرمت
- د. حرمت - کراهت

۵- اخذ اجرت بر انجام واجب عینی تعیینی با توجه به دلیل مانعیت عنوان وجوب از صحت معاوضه، چه حکمی دارد؟ ج ۲ ص ۱۳۵

۰/۵

- الف. یجوز إن لم یکن تعبدیاً
- ب. لا یجوز إن لم یکن توصلیاً
- ج. لا یجوز و إن لم یکن تعبدیاً
- د. یجوز إن کان توصلیاً

۶- لو علم غصبیة الجائزة من قبل الجائر و وجب الفحص عن المغصوب منه، فما رأى الشیخ الأنصاری فی ما إذا احتاج الفحص عن المالك إلى بذل مال؟ ج ۲ ص ۱۸۶

۰/۵

- الف. یتولّى البذل عدول المؤمنین
- ب. لا یجب البذل علی الآخذ
- ج. یبذل المال من بیت المال
- د. یسقط الفحص عن الآخذ

۷- با توجه به عبارت (و قد یخدش فی الاستدلال بما ورد فی تفسیر «لهو الحدیث» بالغناء، بظهور الروایة فی أنّ الغناء من مقولة الکلام بناءً علی أنّه من إضافة الصفة إلى الموصوف) توضیح دهید چرا ورود اشکال مذکور مبنی بر این است که «لهو الحدیث» از باب اضافه صفت به موصوف باشد؟ ج ۱ ص ۲۸۷ - ۲ نمره

۲

جواب: زیرا در تعبیر «لهو الحدیث» دو احتمال وجود دارد. (نمره ۰/۲۵) احتمال اول: اضافه موصوف به صفت یعنی لهوی که منسوب به کلام است (نمره ۰/۲۵) و احتمال دوم: اضافه صفت به موصوف باشد؛ یعنی الحدیث للهوی. (نمره ۰/۲۵) طبق احتمال اول: لهو اعم از آن است که مربوط به مضمون کلام باشد و یا مربوط به کیفیت و نحوه اجراء آن باشد. (نمره ۰/۵) اما طبق احتمال دوم: لهو تنها شامل صورتی که کلام لهوی باشد می‌گردد و کیفیت و آهنگ لهوی را شامل نمی‌شود (نمره ۰/۵) و اشکال مذکور در عبارت فقط طبق این احتمال بر روایت وارد است لذا مصنف ورود اشکال به روایت مذکور را مبنی بر این دانست که «لهو الحدیث» اضافه صفت به موصوف باشد. (نمره ۰/۲۵) [نیازی به توضیح اشکال مذکور در عبارت نیست.]

۸- چرا با وجود روایاتی مانند «أن كَفارةِ الاغْتِيَابِ أنْ تَسْتَغْفِرَ لِمَنْ اغْتَبَيْتَهُ كَلِمًا ذَكَرْتَهُ» شیخ انصاری این احتمال را مطرح می‌کند که طلب استغفار برای مغتاب طریقی برای برائت ذمه شخص غیبت‌کننده از گناه غیبت نیست؟ ج ۱ ص ۳۳۹ - ۱/۵ نمره

جواب: زیرا کفاره بودن استغفار دلالت و ملازمه‌ای با برائت شخص غیبت‌کننده از گناه غیبت ندارد، چرا که شاید استغفار کفاره گناه غیبت باشد از آن جهت که حق الله است، و اما جنبه حق الناس آن به قوت خود باقی باشد.

۹- بهتان را تعریف کرده و بنویسید از بین دو گناه «غیبت» و «بهتان» حرمت کدام یک شدیدتر است؟ چرا؟ ج ۱ ص ۳۶۴ - ۱/۵ نمره

جواب: بهتان این است که در رابطه با شخصی چیزی گفته شود که در او نیست. (۰/۵ نمره)

حرمت بهتان از غیبت شدیدتر است. (۰/۵ نمره) زیرا در بهتان علاوه بر مفسده غیبت، مفسده دروغ نیز وجود دارد. (۰/۵ نمره)

۱۰- چرا مصنف روایت «علامة الايمان أن تؤثر الصدق حيث يضرک علی الکذب حيث ينفعک» را بر «استحباب تحمّل ضرر المالی الذی لا یجحف» حمل می‌کند؟ ج ۲ ص ۲۹ - ۲ نمره

جواب: زیرا ضرر مالی که به واسطه آن دروغ گفتن جایز است، همان ضرری است که ارتکاب سایر محرّمات را نیز جایز می‌کند. لذا تحمل این ضرر مالی واجب نیست و در صورتی که تحمل آن موجب اجحاف در حق انسان نشود، تقدیم راستگویی و تحمل ضرر و پرهیز از کذب و جلب منفعت مستحب می‌باشد.

۱۱- دو دلیل جواز اخذ اجرت مادر برای شیری که به طفل شیرخوار می‌دهد، علی رغم این که این شیردهی بر وی به دلیل توقف حیات طفل بر آن واجب است، چیست؟ ج ۲ ص ۱۴۲ - ۲ نمره

جواب: اولاً: جواز اخذ اجرت می‌تواند از باب دریافت عوض از مضر است که این دریافت عوض در قبال انجام فعل واجب نیست بلکه عوض طعام و آشامیدنی است بنابراین این مادر شیرده نیز در قبال انجام تکلیف واجب خود که عمل شیردادن است عوضی دریافت نمی‌کند بلکه عوض دریافتی در مقابل شیری است که طفل از آن تغذیه می‌کند.

ثانیاً: با توجه به آیه «فإن أرضعن لكم فأتوهن أجورهن» که خداوند متعال به همسران دستور می‌دهد که در صورتی که مادران، نوزدان شما را شیر دادند، اجرت و پاداش آن‌ها را بپردازید، می‌توان جواز اخذ اجرت در این مسأله را مستند به آیه شریفه دانست.

۱۲- راه حل بعضی از فقها برای رفع کراهت اخذ جوایز سلطان در مواردی که گرفتن آن به سبب احتمال وجود مال حرام در آن کراهت دارد، پرداختن خمس آن می‌باشد؛ مناقشه شیخ انصاری (ره) درباره این راه حل چیست؟ ج ۲ ص ۱۷۱ و ۱۷۲ - ۲ نمره

جواب: خمس فقط مال مخلوط با حرام را تطهیر می‌کند، زیرا مقدار حلال فی نفسه طاهر است اما به سبب مخلوط شدنش با حرام محکوم به حرمت شده است، و اخراج خمس از آن مطهر این قذارت و پلیدی عرضی است، اما در موضوع محل بحث مالی که احتمال دارد بنفسه حرام باشد و قذارت و پلیدی ذاتی داشته باشد، معنایی ندارد که اخراج خمس از آن باعث مطهریت آن شود.

* سؤال زیر مختصّ طلاب غیر حضوری مکاتبه‌ای می‌باشد:

۱۳- با توجه به روایت «و فی تفسیر القمی فی قوله تعالی: إنّما الخمر و المیسر و الانصاب و الازلام رجسٌ من عمل الشیطان فاجتنبوه. قال: ... إلى أن قال: و أما المیسر فالنرد و الشطرنج و کل قمار میسر. إلى أن قال: و کل هذا بیعه و شراؤه و الانتفاع بشيء من هذا حرام محرم» به سوالات زیر پاسخ دهید: ج ۱ ص ۳۷۳ - ۲ نمره

الف) مراد از «قمار» در روایت مذکور آلات قمار است یا معنای مصدري قمار؟ چرا؟ (دو دلیل)

جواب: مراد از قمار در روایت مذکور آلات قمار است. (۰/۵ نمره) زیرا اولاً حضرت علیه السلام می‌فرمایند خرید و فروش آن حرام است، معنای مصدري قابل خرید و فروش نمی‌باشد، بلکه این آلت قمار است که قابل خرید و فروش می‌باشد (۰/۵ نمره) و ثانیاً حضرت میسر را معنا کردند به نرد و شطرنج که هر دو آلت قمار می‌باشند و معنای مصدري ندارند. (۰/۵ نمره)

ب) در صورتی که از قمار معنای مصدري آن اراده شده باشد، حرمت قمار به چه صورتی انصراف خواهد داشت؟

جواب: در این صورت حرمت قمار انصراف دارد به قمار غالب که همان بازی با آلات همراه با رهن است. (۰/۵ نمره)